

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

Helyi erőforrásokra, ötletekre, a helyi humán tőkére alapozott, azokkal fenntarthatóan gazdálkodó, egymást kölcsönösen tisztelő, segítő és együttműködő, megerősödött helyi közösségekből álló, gazdasági és társadalmi szempontból sikeres Móraalmi Járást látnánk szívesen a program végén.

Jövőképünk röviden:

Fenntarthatóan fejlődő, együttműködő közösségekből álló, gazdasági és társadalmi szempontból sikeres Móraalmi Járás.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép

Fenntarthatóan fejlődő, együttműködő közösségekből álló, gazdasági és társadalmi szempontból sikeres Móraalmi Járás.

	Átfogó cél(ok)
1.	A Móraalmi Járás gazdasági aktivitásának elősegítése
2.	Minőségi életfeltételek biztosítása és helyi identitás erősítése a Móraalmi Járás területén élők számára
3.	

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A) Jövedelemszerzési lehetőségek bővítése; helyi erőforrásokra alapozott, fenntartható gazdaságélénkítő fejlesztések támogatása	Foglalkoztatottak száma (FTE-ben) Akcióterületen a fejlesztéssel érintett szolgáltatásokat, termékeket igénybe vevők száma 5% Az akcióterületen bevezetett új szolgáltatások/termékek száma	FTE: mindösszesen 5 új teljes munkaidős munkavállaló (részmunkaidőből is összeadódhat) akcióterület lakosságszám 5%/év (1500 fő) 5 db /akcióterület
2..	B) Települések fenntartható, lakossági igényekre és szükségletekre reagáló fejlesztései	Közösségi színtereket, fejlesztett helyszíneket használó civil és egyéb szervezetek száma Rendezvények száma	10 db/akcióterület 10 db/akcióterület
3.	C) Helyi identitás erősítése, lakosság életszínvonalának emelkedése: közösségek helyi értékekre, tudásra, hagyományokra alapozott megerősítése	Pályázatok kapcsán megvalósult programokon résztvevők száma Egy program által érintett települések száma (programok területi lefedettsége)	akcióterület lakosságszám 5%/év 2 település/program
4.	D) Együttműködések, tudásmegosztás, hálózatosodás támogatása, civil aktivitás elősegítése	Együttműködések száma	15 db/akcióterület/év

Az akcióterület helyzetelemzése során az alábbi problémákat és szükségleteket azonosítottuk:

1. A térség gazdasága egyoldalú, elsősorban az agrárszektorra épül, szükség lenne a többi ágazat megerősítésére, az agrártúlsúly mérséklésére.
2. A térség – kiemelten a járásközpont - turizmusa dinamikusan fejlődik, de számos turisztikai lehetőség még kihasználatlan, újabb attrakciókra, további szolgáltatásokra lenne szükség.
3. A vállalkozások száma, tőkeereje, a vállalkozói aktivitás alacsony.
4. A helyben megszereshető jövedelem kevés, a munkahelyek száma alacsony, az aktív korúak nagy része ingázik a városok irányába, a fiatalok és pályakezdők nehezen találnak munkahelyet.
5. A térség népességmegtartó ereje gyengül, a lakosság kor szerinti megoszlása kedvezőtlen, helyi identitást erősítő intézkedésekre lenne szükség a kedvezőtlen demográfiai folyamatok megtörésére.
6. A térség kulturális és humán erőforrásokban gazdag. A hagyományok és helyi értékek megőrzésére és továbbörökítésre garanciát az együttműködő közösségek jelenthetnek.
7. A települések infrastruktúrája megfelelőnek mondható, ugyanakkor a lakosság továbbra is igényli a közösségi terek és az elérhető közszolgáltatások fejlesztését.
8. Az életminőség javításához az elérhető közösségi, kulturális, egészség prevenciós színterek és szolgáltatások fejlesztése szükséges.

A problémák közül az első négy a stratégia gazdaságfejlesztésre, a második négy a helyi infrastruktúra és a szolgáltatásfejlesztésre irányuló átfogó célunkat támasztják alá.

Ismerve a térség negatív demográfiai folyamatait, a szolgáltatások sok helyen nem megfelelő színvonalát kiemelt szempont az életképes, javuló életfeltételeket, egészséges életkörülményeket biztosító települések létrejötte így a térség demográfiai jellemzőiben és intézményi ellátottságában a fejlettebb térségekhez viszonyított hátrányai jelentősen mérséklődhetnek, illetve mérsékelhetők a települések közötti különbségek. Ez a folyamat a településkép javításával, szolgáltatások bővítésével, a szabadidős tevékenység eltöltésére alkalmas színhelyek kialakításával, a helyi értékek védelmével valósítható meg, így érhető el a lakosság helyben tartása, identitástudatuk erősítése.

Az egyoldalú gazdaság, alacsony jövedelemszint és foglalkoztatás az akcióterület tudatos gazdaság fejlesztési programjaival, a helyi vállalkozások helyzetbe hozásával, versenyképessé tételével valósítható meg. Ezt segíthetik a térség turisztikai adottságaira épülő idegenforgalmi beruházások és az ezzel kapcsolatos termékfejlesztések, turisztikai attrakciók létrehozása, fejlesztése. A gazdaság egyoldalúsága, a mezőgazdaság túlsúlya így csökkenthető. E célokkal szintén a lakosság helyben maradása és helyben történő foglalkoztatása valósulhat meg.

A térség gazdasági-társadalmi megújulását, a tudatos tervezést nagyban segítheti a településeken működő civil és társadalmi szervezetek. Ma számtalan civil szervezet tevékenykedik a térségben, ám egymástól elkülönülve, egymásról nem tudva. Az aktív és erős civil szektor közösségformáló és közvetítő szerepe hozzájárulhat az egymást kölcsönösen tisztelő, segítő és együttműködő, megerősödött helyi közösségekből álló, gazdasági és társadalmi szempontból sikeres Móraalmi Járás létrejöttéhez.

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ¹				
		1.	2.	3.	4.	5.
1.	Turisztikai attrakciók, szolgáltatások létrehozása, fejlesztése a Mórahalmi Járás területén	x			x	
2.	Helyi mikrovállalkozások fejlesztése a Mórahalmi Járás területén	x				
3.	Településfejlesztés a Mórahalmi Járás területén		x		x	
4.	Civil aktivitás támogatása a Mórahalmi Járás területén			x	x	
5.	Egészségnevelést és rekreációt, valamint vidéki szemléletformálást szolgáló fejlesztések a Mórahalmi Járás területén			x	x	

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

- Az intézkedés megnevezése:** **Turisztikai attrakciók, szolgáltatások létrehozása, fejlesztése a Mórahalmi Járás területén**
- Specifikus cél:** Jövedelemszerzési lehetőségek bővítése; helyi erőforrásokra alapozott, fenntartható gazdaságélénkítő fejlesztések támogatása
- Indoklás, alátámasztás:** Az új tervezési periódus kezdetén végzett helyzetfeltárás megerősítette a korábbi tervezési ciklusban is meghatározó probléma jelenlétét: a helyben megszerezhető jövedelem kevés, a munkahelyek száma alacsony és az agrárszektor túlsúlya érvényesül. Az egyik kitörési lehetőséget a turizmus fejlesztésében, megerősítésében látjuk. Olyan turisztikai fejlesztéseket kívánunk támogatni, amelyek hozzájárulnak a tervezési terület turisztikai vonzerejének növeléséhez, turisztikai kínálatának, szolgáltatásspektrumának bővítéséhez, a látogatottság növeléséhez. A turisztikai kínálat bővülése hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez miközben a megvalósult fejlesztések az agrárium szereplői számára utat mutatnak az alternatív jövedelemszerzési lehetőségek irányába.

Kapcsolódó SWOT állítások: E5, 8,10 Gy2,4, 7,8,10,17,18 L2,7,12,17, V1,4, 5, 10, 16, 17

4. **A támogatható tevékenység területek meghatározása:** Olyan fejlesztéseket kívánunk támogatni, amelyek új turisztikai attrakciókat és/vagy szolgáltatásokat hoznak létre, vagy a meglévőket fejlesztik.

Fogalmak:

Turisztikai attrakciónak tekintjük azokat a létesítményeket vagy eseményeket, amelyek kikapcsolódási és szórakozási lehetőségeket kínálnak a látogatóknak szabadidejük élvezetes eltöltésére és mind a helyi lakosság, mind pedig a turisták köréből képesek látogatókat vonzani.

Turisztikai szolgáltatás: valamennyi szolgáltatás, amely a turisták igényeinek kiszolgálására irányul. (pl.: falusi vendégszta, túravezetés, kerékpár-kölcsönzés stb.)

Főbb elszámolható költségtípusok: építés (új építés, felújítás, bővítés, korszerűsítés), eszközbeszerzés, szolgáltatásvásárlások, saját teljesítés költségei

5. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** A jelenleg elérhető, turisztikai attrakciók fejlesztésére szolgáló TOP, GINOP források, elsősorban országos vagy megyei attrakciókhoz esetleg meghatározott jár módokhoz kapcsolódnak (pl.: Bejárható Magyarország program). A HFS a helyi jelentőségű turisztikai értékek attrakcióvá fejlesztését vagy a meglévő attrakciók látogatottságának növelését szolgáló beruházások támogatását célozza, ezzel egészítve ki az országos, regionális, megyei hatókörű fejlesztéseket.

Induló vállalkozás nem támogatható (VP 6.2.1)

50 % feletti mezőgazdasági árbevételű vállalkozás nem támogatható (VP 6.2.1, 6.4.1)

6. **A jogosultak köre:** Természetes személyek, Helyi mikroállkozások, Civil szervezetek, Önkormányzatok, valamint a jogosult szervezetek konzorciumai / együttműködései

Az akcióterületen 2015.01.01 előtt székhellyel / telephellyel rendelkező civil szervezetek.

Az akcióterületen működő önkormányzatok, önkormányzati társulások

50% mezőgazdasági árbevétel alatti helyi mikroállkozások (Helyi mikroállkozásnak tekintjük az olyan mikroállkozást, amelynek a helyi iparűzési adóbevallásában az akcióterületre jutó adóalap aránya, a benyújtást megelőző lezárt 3 év átlagában, a teljes adóalap min. 60 %-a. Továbbá a vállalkozások támogatási kritériuma, hogy az akcióterületünkön székhellyel és vagy telephely már 2015.01.01. napját megelőzően rendelkezzen.)

Induló vállalkozás nem támogatható.

Az akcióterületen 2015.01.01. előtt állandó lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személyek

7. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

7.1 Jogosultsági kritériumok (támogatásban részesíthető projektek köre)

Jogosultak köre ld. 6. pont

5.000.000 forint feletti támogatási igény esetén az FTE-ben kifejezett foglalkoztatotti létszám legalább 0,5 fővel történő növelése

10.000.000 forint feletti támogatási igény esetén az FTE-ben kifejezett foglalkoztatotti létszám legalább 1 fővel történő növelése.

Amennyiben a projekt együttműködésben valósul meg...

- az együttműködési megállapodás egyértelműen nevesíti az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységeket, azok tervezett ütemezését, az egyes partnerek együttműködésben betöltött szerepét.
- Az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységek leírása megfelelő alapot képez az együttműködési megállapodásban foglaltak teljesülésének ellenőrzéséhez.
- az együttműködés célja, tevékenységei illeszkednek a projekt céljaihoz

5.000.000 forint feletti támogatási igényű projektek esetén, üzleti (jövedelemtermelő projektek) vagy fenntartási és működtetési terv (nem jövedelemtermelő fejlesztések) benyújtása

Vállalja a fejlesztéssel érintett szolgáltatásokat / termékeket igénybevevők számának nyilvántartását. Vállalja, hogy 5.000.000 forint feletti támogatási igény esetén a fejlesztéssel érintett szolgáltatásokat / termékeket igénybevevők száma évente eléri az akcióterület lakosságának 0,5, 10.000.000 feletti támogatási igény esetén a 1%-át.

7.2. Támogatási kritériumok (előnyben részesített projektek)

együttműködés minősége, komplexitása (résztevők száma, szféránkénti megoszlása, partnerek tapasztalatai)

üzleti / fenntartási és működtetési terv minősége

a projekt hozzájárulása az akcióterület **turizmus**ának fejlődéséhez (várható látogatószám, akcióterület fejlesztéssel nem érintett értékeinek / szolgáltatásainak népszerűsítése)

pozitív foglalkoztatási hatás a kötelező vállaláson túl

a pályázó a projekt előrehaladásáról, eredményeiről - a kötelező **nyilvánossági** előírásokon túl - rendszeresen tájékoztatja az akcióterület lakosságát, a megvalósítás, és a fenntartás időszakában (nyílt nap(ok) vállalása; beszámoló, adatszolgáltatás a kötelező adatszolgáltatáson felül, kiadvány, beszámolók HACS honlapján történő közzététele)

érvényesülnek az **esélyegyenlőségi** szempontok (akadálymentesítés, hátrányos helyzetű célcsoportok igényeihez igazodó szolgáltatás kialakítása, hátrányos helyzetű foglalkoztatott alkalmazása. rugalmas munkaidős-szervezés lehetőségének biztosítása, esélyegyenlőségi képzés, esélytudatos kommunikáció)

ahol érvényesülnek a **környezeti és társadalmi fenntarthatósági** szempontok (környezettudatos megoldások alkalmazása, akcióterületen élő munkavállalók alkalmazása. hátrányos helyzetűekkel foglalkozó partner bevonása)

ahol a pályázó a stratégia tervezés időszakában együttműködött a LEADER akciócsoporttal: részt vett az akciócsoport rendezvényein vagy projektötletet nyújtott be

8. Tervezett forrás:

- a. Az intézkedésre allokált forrás teljes összege. 180.000.000 Ft.
- b. A támogatás aránya jövedelemtermelő projektek: 60%, nem jövedelemtermelő projektek 85%, együttműködés / konzorciumi megvalósítás azonos szférabeli együttműködő partner +5%, két szféra együttműködése +10%, három szféra együttműködése +15%
- c. A projektméret korlátai: A megítélhető támogatás minimális összege 2.500.000 forint, maximális támogatási összeg: 30.000.000 forint. Egyéni projektek esetén a megítélt támogatás összege nem haladhatja meg az 5.000.000 forintot.
- d. a támogatás módját hagyományos és egyszerűsített⁵ költségelszámolás

9. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2016. 2. félév – 2017. 2. félév

10. **Kimeneti indikátorok:**

- a. A támogatott projektek száma 15 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet):

Támogatott vállalkozás: 5 db

Támogatott önkormányzat: 5 db

Támogatott civil szervezet: 5 db

- c. A fejlesztéssel érintett szolgáltatásokat / termékeket igénybevevők száma: az akcióterület lakosságának 5%/ év (Abban az évben kell először vizsgálni, amikor az összes fejlesztés legalább 1 teljes naptári évet magában foglaló fenntartási évvel rendelkezik).
- d. akcióterületen bevezetett új szolgáltatások / termékek száma 4 db
- e. A támogatott projektek által létrehozott új munkahelyek száma: Összesen 4 új teljes munkaidős munkavállalónak megfelelő növekedés az összes projektre FTE-ben számítva.

21. Az intézkedés megnevezése: **Helyi mikrovállalkozások fejlesztése a Móraalmi Járás területén**

22. Specifikus cél: Jövedelemszerzési lehetőségek bővítése; helyi erőforrásokra alapozott, fenntartható gazdaságélénkítő fejlesztések támogatása

23. Indoklás, alátámasztás:

Az új tervezési periódus kezdetén végzett helyzetfeltárás megerősítette a korábbi tervezési időszakot is meghatározó gazdasági-társadalmi probléma jelenlétét: a helyben megszerezhető jövedelem kevés, a munkahelyek száma alacsony, az agrárszektor túlsúlya érvényesül. A tervezési területünkön a turisztikai tevékenységek ösztönzése mellett a gazdaságfejlesztés másik színtere a mikrovállalkozások megerősítése, versenyképességét fokozó fejlesztések támogatása.

⁵ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

Kapcsolódó SWOT állítások: E 6,7,11,13,14 Gy 1,2,3,4,6,7,8, L1,4,5,6,8,11 V4,5,10,16

Célunk az intézkedéssel, hogy lehetőséget nyújtsunk a helyi vállalkozásoknak Vidékfejlesztési Program nem LEADER intézkedései, valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program felhívásaiból nem támogatható fejlesztéseik megvalósítására. A Draft verzió lezárásának időpontjáig- néhány kivételtől eltekintve - olyan vállalkozói szektort érintő projektötletek érkeztek, amelyek más operatív programból támogathatóak. A közösség azonban elkötelezett az iránt, hogy a helyi vállalkozások esetlegesen később felmerülő igényeit támogassa, ezért került be a HFS-be az intézkedés.

24. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Helyi, 50% alatti mezőgazdasági árbevétellel rendelkező mikrovállalkozások jövedelmezőségét, versenyképességét, új szolgáltatás indítását, vagy az általuk nyújtott szolgáltatások hatékonyságának, színvonalának és elérhetőségének javítását szolgáló fejlesztések.

Főbb elszámolható költségtípusok: építés, eszközbeszerzés, használt eszköz beszerzése szolgáltatásvásárlások, saját teljesítés költségek

25. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

.Az indoklásban leírtaknak megfelelően, a lehatárolás érdekében kizáró kritériumrendszert hoztunk létre: Támogatást kívánunk nyújtani a helyi, mezőgazdasági termelőnek nem minősülő mikrovállalkozásoknak, a Vidékfejlesztési Program nem LEADER intézkedései, valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program felhívásaiból nem támogatható fejlesztéseik megvalósítására.

Az Intézkedés kiegészíti a GINOP (amelyben a legalább 5 M Ft-os támogatási igényű termék előállításra irányuló projektek, illetve szabad vállalkozási zónában szolgáltatások fejlesztésére van lehetőség) és a Vidékfejlesztési Program (A VP 6.2.1-es intézkedése új mikrovállalkozás indítását, a 6.4.1-es intézkedése mikrovállalkozásnak minősülő mezőgazdasági termelők induló vagy már működő nem mezőgazdasági tevékenységeinek fejlesztését szolgálja) intézkedéseit.

26. A jogosultak köre: Helyi mikrovállalkozások

27. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

27.1 Jogosultsági (támogatási) kritériumok:

- a) Kizárólag 50% alatti mezőgazdasági árbevételű helyi mikrovállalkozások, más operatív programból vagy a vidékfejlesztés program nem LEADER intézkedéseiből nem támogatható projektjei kaphatnak támogatást.
- b) Helyi mikrovállalkozásnak tekintjük az olyan mikrovállalkozást, amelynek a helyi iparüzési adóbevallásában az akcióterületre jutó adóalap aránya, a benyújtást megelőző lezárt 3 év átlagában, a teljes adóalap min. 60 %-a. Továbbá működő

vállalkozás támogatási kritériuma, hogy az akcióterületünkön székhellyel és vagy telephely már 2015.01.01. napját megelőzően rendelkezzen.

- c) A kizáró kritériumrendszer értelmében nem támogatható új mikrovállalkozás indítása (ld. VP 6.2.1.)
- d) A 4.000.000 forintot elérő támogatási igényű projektek esetén támogatási kritérium a munkahely-teremtés (az FTE-ben kifejezett foglalkoztatotti létszám legalább 0,5 fővel történő növelése)
- e) Üzleti terv benyújtása

27.2 Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontok)

- f) megalapozott, fenntartható, reális és gazdaságos üzleti terv
- g) pozitív foglalkoztatási hatás
- h) környezeti, klíma adaptációs szempontok érvényesítése
- i) ahol a pályázó a stratégia tervezés időszakában együttműködött a LEADER akciócsoporttal: részt vett az akciócsoport rendezvényein vagy projektötletet nyújtott be

28. Tervezett forrás:

- a. Az intézkedésre allokált forrás nagysága. 15.000.000 Ft.
- b. A támogatás aránya: átalánytámogatás, igényelhető támogatás 5 000.000 Ft / 5 év
- c. A projektméret korlátai: A megítélhető támogatás minimális összege 1.000.000 forint, maximális támogatási összeg: 5.000.000 forint.
- d. a támogatás egyszerűsített⁶ költségelszámolás

29. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2016. 2. félév

30. Kimeneti indikátorok:

- a. A támogatott projektek száma: 6 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet)

Támogatott vállalkozás: 6 db

Támogatott önkormányzat: 0 db

Támogatott civil szervezet: 0 db

- c. A támogatott projektek által létrehozott új munkahelyek száma: Összesen 1új teljes munkaidős munkavállalónak megfelelő növekedés az összes projektre FTE-ben számítva.
- d. akcióterületen bevezetett új szolgáltatások / termékek száma 1 db

⁶ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

31. **Az intézkedés megnevezése:** **Településfejlesztés a Móraalmi Járás területén**
32. **Specifikus cél:** Az intézkedés a B és D specifikus célhoz járul hozzá.
33. **Indoklás, alátámasztás:**

A helyzetfeltárásban szereplő, a Helyi fejlesztési stratégia irányát meghatározó gazdasági és társadalmi körülmények közül az alábbi megállapításokra reagál az intézkedés:

5. A térség népességmegtartó ereje gyengül, a lakosság kor szerinti megoszlása kedvezőtlen, helyi identitást erősítő intézkedésekre lenne szükség a kedvezőtlen demográfiai folyamatok megtörésére.
6. A térség kulturális és humán erőforrásokban gazdag. A hagyományok és helyi értékek megőrzésére és továbbörökítésre garanciát az együttműködő közösségek jelenthetnek.
7. A települések infrastruktúrája megfelelőnek mondható, ugyanakkor a lakosság továbbra is igényli a közösségi terek és az elérhető közszolgáltatások fejlesztését.
8. Az életminőség javításához az elérhető közösségi, kulturális, egészségprevenciós szinterek és szolgáltatások fejlesztése szükséges.

A népességmegtartó erő növelésének, a lakossági közérzet javításának fontos eszköze a települések közösségi tereinek / szolgáltatásainak fejlesztése, megújítása.

Kapcsolódó SWOT állítások: E1, 6,10,11,14 Gy1,12,14 L11, 12, 13 V10, 12

34. **A támogatható tevékenység területek meghatározása:**

Települések lakosságát szolgáló, a vidékfejlesztési program nem LEADER intézkedéseiből nem támogatható települési infrastruktúra, közösségi funkciókat ellátó, épületek, építmények, létesítmények kialakítása, fejlesztése, épületek külső és belső felújítása, eszközbeszerzések, kapcsolódó rendezvények, marketing.

35. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**

A HFS jelen intézkedése VP vidéki térségek eszközei (7.2.1. Kisméretű infrastruktúrafejlesztés, 7.4.1 Alapvető szolgáltatások fejlesztése) pályázati felhívásait egészíti ki. Mindazon településfejlesztési elképzelések megvalósításához kívánunk forrást biztosítani, amelyekhez a vidéki térségek eszközei nem nyújtanak támogatást.

36. **A jogosultak köre:** Települési önkormányzat, helyi civil szervezet, egyházi jogi személy vagy a jogosult szervezetek együttműködései / konzorciumai.

Az akcióterületen 2015.01.01 előtt székhellyel / telephellyel rendelkező civil szervezetek.

Az akcióterületen működő egyházi jogi személy, önkormányzat, önkormányzati társulás

37. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

37.1. Jogosultsági (támogatási) kritériumok

A vidékfejlesztési program nem LEADER intézkedéseiből támogatható fejlesztések kizárása.

Jogosultak köre ld 36. pont

A fejlesztési tárgyára irányuló tulajdoni, használati vagy fenntartói jogviszony legalább a fenntartási időszak végéig 5.000.000 forint feletti támogatási igényű projektek esetén, fenntartási és működtetési terv benyújtása

vállalja legalább 1 a fejlesztést népszerűsítő rendezvény lebonyolítását, és az eseményről a résztvevők számát is magában foglaló beszámoló készítését

Amennyiben a projekt együttműködésben valósul meg...

- a) az együttműködési megállapodás egyértelműen nevesíti az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységeket, azok tervezett ütemezését, az egyes partnerek együttműködésben betöltött szerepét.
- b) Az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységek leírása megfelelő alapot képez az együttműködési megállapodásban foglaltak teljesülésének ellenőrzéséhez.
- c) az együttműködés célja, tevékenységei illeszkednek a projekt céljaihoz

37.2 Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontok)

- a) a fejlesztés lakossági igényekre reflektál (a projekt tervezésekor a helyi lakosok véleményét kikérték: közmeghallgatás, közvéleménykutatás stb.)
- b) fenntartási és működtetési terv minősége
- c) esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése (pl.: akadálymentesítés, infokommunikációs akadálymentesítés, esélyegyenlőségi referens alkalmazása, hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatása, részmunkaidő, rugalmas munkaszervezés biztosítása a pályázó szervezetnél, hátrányos helyzetű partner bevonása stb.)
- d) nyilvánossági vállalások a kötelező elemeken túl
- e) környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítése
- f) ahol a pályázó a stratégia tervezés időszakában együttműködött a LEADER akciócsoporttal: részt vett az akciócsoport rendezvényein vagy projektötletet nyújtott be

38. Tervezett forrás: Ebben a pontban határozzák meg:

- a. Az intézkedésre allokált forrás teljes összege. 60.000.000 Ft.
- b. A támogatás aránya: Civil szervezet. egyházi jogi személy, települési önkormányzat 85%, Kivéve a 105/2015. (IV.23.) Korm. rend. 2. sz. mellékletében (Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa) és 3. sz. mellékletében szereplőket (Ásotthalom, Forráskút, Üllés, Zákányszék) esetükben 90%. együttműködés / konzorciumi megvalósítás két

szféra együttműködése +10%. Ha a fejlesztendő ingatlan természetes személy vagy vállalkozás tulajdonában van: 50 %

- c. A megítélhető támogatás minimális összege 1.000.000 forint, a maximális támogatási összeg: 25.000.000 forint.
- d. A támogatás módja hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás

39. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2017-ben

40. **Kimeneti indikátorok:**

- a. A támogatott projektek száma: 6 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet)

Támogatott vállalkozás: 0 db

Támogatott önkormányzat: 6 db

Támogatott civil szervezet: 0 db

41. **Az intézkedés megnevezése:** **Civil aktivitás támogatása a Móraalmi Járás területén**

42. **Specifikus cél:** Az intézkedés a C és D specifikus cél megvalósításához járul hozzá.

43. **Indoklás, alátámasztás:**

A helyzetelemzésben rögzített alapprobléma, hogy a térség népességmegtartó ereje gyengül. Úgy véljük, az intézkedés – a közösségek megerősítése, a civil kezdeményezések bátorítása révén - hozzájárulhat a kedvezőtlen demográfiai folyamatok megtöréséhez.

Kapcsolódó SWOT állítások: E5, 6, 7, 9, 10, 12, 14 GY 1, 7, 12, 14 L 2, 8, 11, 16 V5, 9, 10, 11

Stratégiánk jövőképe megerősödött, együttműködő közösségekről beszél. Ennek a jövőképnek az eléréséhez fontosnak tartjuk, hogy az akcióterület civil szervezetei és a együttműködő akár más szektorbeli partnereik számára helyben elérhető pályázati forrás álljon rendelkezésre. A stratégiai tervezés és a forráselosztás metodikájának megismerése egyben példát mutathat, ösztönzést adhat a résztvevő civileknek saját jövőbeli pályázati felhívások meghirdetésére. (A „LEADER” csúcsa: 7. LEADER –elv: Helyi finanszírozás és menedzsment, amennyiben a finanszírozás alapja, forrása is helyben teremődik meg.)

44. **A támogatható tevékenység területek meghatározása:**

A közösségépítést, a helyi identitás erősítését, a civil szervezetek közötti és interszektorális hálózatosodást szolgáló civil aktivitások, közösségi programok (rendezvények, rendezvénysorozatok, tapasztalatcserék, műhelymunkák, ismeretterjesztő előadások, tréningek, képzések, tematikus találkozók) támogatása.

45. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**

Hasonló intézkedés a VP horizontális intézkedései között nem található. Ifjúsági programok támogatása címmel az EFOP tartalmaz a támogatható tevékenységek tekintetében átfedő intézkedést, amelyben azonban a minimális támogatási összeg jóval magasabb (18 M Ft). További eltérés, hogy a programok célcsoportja az EFOP intézkedésben kizárólag a 15-29 év közötti korosztály, akcióterületünkön a teljes lakosság, kiemelve a stratégia által azonosított hátrányos helyzetű csoportokat. Emellett az intézkedés hasonlít a hazai finanszírozású NEA szakmai programok támogatása pályázati felhíváshoz, azzal az eltéréssel, hogy egyrészt más szektorbeli (önkormányzat, vállalkozás) partnerrel való együttműködésben megvalósuló projektek is támogatottak (LEADER-elv) másrészt a maximálisan elnyerhető támogatás összege (összhangban azzal, hogy több szervezet közösen megvalósított fejlesztéseit is szeretnék támogatni) magasabb.

46. **A jogosultak köre:** Helyi civil szervezet vagy helyi civil szervezet vezette uni – bi-, vagy multiszektorális együttműködések / konzorciumok.

47. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

Jogosultsági kritériumok:

- Az együttműködést / konzorciumot vezető civil szervezet alapszabályában szereplő tevékenységhez illeszkedő fejlesztés.
- Együttműködés esetén: valós, releváns együttműködések
- Beruházás, eszközbeszerzés költségkorlát: maximum 20%
- Amennyiben a projekt együttműködésben valósul meg...
 - a) az együttműködési megállapodás egyértelműen nevesíti az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységeket, azok tervezett ütemezését, az egyes partnerek együttműködésben betöltött szerepét.
 - b) Az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységek leírása megfelelő alapot képez az együttműködési megállapodásban foglaltak teljesülésének ellenőrzéséhez.
 - c) az együttműködés célja, tevékenységei illeszkednek a projekt céljaihoz

Előnyben részesített projektek:

- Ismétlődő programok / programsorozatok.
- Pályázó / együttműködő partnerek szakmai tapasztalatai
- Több települést érintő projektek (program „know-how export”)
- Esélyegyenlőség, hátrányos helyzetű csoportok bevonása
- ahol a pályázó a stratégia tervezés időszakában együttműködött a LEADER akciócsoporttal: részt vett az akciócsoport rendezvényein vagy projektötletet nyújtott be

48. **Tervezett forrás:** Ebben a pontban határozzák meg:

- a. Az intézkedésre allokált forrás teljes összege. 8.000.000 Ft.
- b. A támogatás aránya: 85%, együttműködésben megvalósuló projektek esetén+ 10%. Beruházási költség esetén: ha a fejlesztéssel érintett ingatlan természetes személy vagy vállalkozás tulajdonában van: 50% az ingatlanhoz kapcsolódó költségekre.

- c. a projektméret korlátait; A megítélhető támogatás minimális összege 250.000 forint, a maximális támogatási összeg: 5.000.000 forint, egyéni projekteknél 500.000 Ft.
- d. a támogatás módja: hagyományos és egyszerűsített költségszámolás.

48. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2017-ben

49. **Kimeneti indikátorok:**

- a. A támogatott projektek száma: 8 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet)

Támogatott vállalkozás: 0 db

Támogatott önkormányzat: 0 db

Támogatott civil szervezet: 8 db

50. **Az intézkedés megnevezése:** **Vidéki szemléletformálást, egészségnevelést és rekreációt szolgáló fejlesztések a Mórahalmi Járás területén**

51. **Specifikus cél:** Az intézkedés a C és D specifikus cél megvalósításához járul hozzá.

52. **Indoklás, alátámasztás:**

A helyzetfeltárásban szereplő alábbi megállapításokra reagál az intézkedés:

- 5. A térség népességmegtartó ereje gyengül, a lakosság kor szerinti megoszlása kedvezőtlen, helyi identitást erősítő intézkedésekre lenne szükség a kedvezőtlen demográfiai folyamatok megtörésére.
- 6. A térség kulturális és humán erőforrásokban gazdag. A hagyományok és helyi értékek megőrzésére és továbbörökítésre garanciát az együttműködő közösségek jelenthetnek.
- 7. A települések infrastruktúrája megfelelőnek mondható, ugyanakkor a lakosság továbbra is igényli a közösségi terek és az elérhető közszolgáltatások fejlesztését.
- 8. Az életminőség javításához az elérhető közösségi, kulturális, egészségprevenciós színterek és szolgáltatások fejlesztése szükséges.

A népességmegtartó erő növelésének, a lakossági közérzet javításának fontos eszköze a települések közösségeinek megerősítése. A civil szervezetek fejlesztései hozzájárulnak a helyi értékek megőrzéséhez, hagyományaink ápolásához, a lakosság egészségtudatos szemléletmódjának kialakításához.

Kapcsolódó SWOT állítások: E 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14 Gy 10, 12, 13, 14, 16 L 2, 11, 12, 16 V 9, 10, 11, 12, 13, 15

53. **A támogatható tevékenység területek meghatározása:**

Az intézkedés két célterületre irányul:

1. célterület: Vidéki szemléletformálást szolgáló, nem jövedelemtermelő fejlesztések támogatása: A helyi értékek, hagyományok bemutatását szolgáló beruházások és a beruházás révén kialakított / felújított létesítmények népszerűsítésének, működtetésének, kapcsolódó programoknak a támogatása.

2. célterület: Egészségnevelést és rekreációt szolgáló, nem jövedelemtermelő fejlesztések támogatása: Az egészségtudatos életmód szintereinek kialakítása, fejlesztése és az egészségtudatos életmódot népszerűsítő programok, rendezvények kapcsolódó együttműködések támogatása.

54. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az egészségtudatos életmód szintereinek kialakítása, célterülethez hasonló intézkedés a VP horizontális intézkedései között nem található. Testmozgást javító infrastrukturális fejlesztések címmel az EFOP tartalmaz a támogatható tevékenységek tekintetében átfedő intézkedést, amelyben azonban a minimális támogatási összeg jóval magasabb (50 M Ft). További eltérés a kedvezményezettek köre, akik EFOP-ban kizárólag köznevelési intézményt fenntartó egyházi és nonprofit szervezetek, országos nemzetiségi önkormányzatok lehetnek.

A vidéki szemléletformálás támogatása célterülethez hasonló intézkedés más operatív programok között – véleményünk szerint - nem található

55. **A jogosultak köre:** Helyi civil szervezet, települési önkormányzat vagy a jogosult szervezetek által vezetett konzorciumok, jogosult szervezetek részvételével létrejött együttműködések.

56. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

.Jogosultsági kritériumok:

- Az együttműködést / konzorciumot vezető civil szervezet alapszabályában szereplő tevékenységhez illeszkedő fejlesztés.
- Együttműködés esetén: valós, releváns együttműködések
- Beruházás csak a fejlesztéshez kapcsolódó programmal / rendezvénnyel együtt támogatható
- Programok, rendezvények költségköltségkorlát: maximum 20%
- Amennyiben a projekt együttműködésben valósul meg...
 - d) az együttműködési megállapodás egyértelműen nevesíti az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységeket, azok tervezett ütemezését, az egyes partnerek együttműködésben betöltött szerepét.
 - e) Az együttműködés keretében megvalósuló tevékenységek leírása megfelelő alapot képez az együttműködési megállapodásban foglaltak teljesülésének ellenőrzéséhez.
 - f) az együttműködés célja, tevékenységei illeszkednek a projekt céljaihoz

Előnyben részesített projektek:

- Együttműködésben (több szektor) megvalósuló, fenntartható projektek.
- Fejlesztéshez kapcsolódó Ismétlődő programok / programsorozatok.
- Pályázó / együttműködő partnerek szakmai tapasztalatai
- Több települést érintő projektek (program „know-how export”)
- Esélyegyenlőség, hátrányos helyzetű csoportok bevonása

- ahol a pályázó a stratégia tervezés időszakában együttműködött a LEADER akciócsoporttal: részt vett az akciócsoport rendezvényein vagy projektötletet nyújtott be

57. Tervezett forrás:

- a. Az intézkedésre allokált forrás nagysága 51.000.000 Ft.
- b. A támogatás aránya: Egyházi jogi személy, civil szervezet települési önkormányzat 85%, Kivéve a 105/2015. (IV.23.) Korm. rend. 2. sz. mellékletében (Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa) és 3. sz. mellékletében szereplőket (Ásotthalom, Forráskút, Üllés, Zákányszék) esetükben 90%. Együttműködés + 10%, Ha a fejlesztéssel érintett ingatlan természetes személy vagy vállalkozás tulajdonában van: 50 %.
- c. a projektméret korlátait; A megítélhető támogatás minimális összege 5.000.000 forint, a maximális támogatási összeg: 20.000.000 forint.
- d. a támogatás módját hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás

58. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017-ben

59. Kimeneti indikátorok:

- a. A támogatott projektek száma 6 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet)

Támogatott vállalkozás: 0 db

Támogatott önkormányzat: 3 db

Támogatott civil szervezet: 3 db

8.2 Együttműködések

Ebben a fejezetben a HACCS által tervezett térségek közötti (hazai és nemzetközi) együttműködésekét vázolják az alábbi szerkezetben:

1. Az együttműködések tervezett tématerületei:

Egyesületünk az alábbi területeken tervez akcióterületen kívüli együttműködésekét:

- turizmus a helyi turisztikai potenciálból hogyan lesz turisztikai fenntartható attrakció – jógyakorlatok, tapasztalatcsere, az akcióterület turisztikai szolgáltatásainak népszerűsítése, TDM szervezet(ek) bevonásával
- közösségépítés lehetőségei: a lakosság bevonásának aktivizálásának módszerei a gyakorlatban, párhuzamos projektek az akcióterületen kívüli partnerrel

2. Specifikus cél: *Nevezze meg azt a specifikus célt, vagy célokat, amelyek leginkább kifejezik azt, amit az együttműködések megvalósításával el kívánnak érni.*

Az együttműködések megvalósításával elérni kívánt specifikus célok sorszáma és megnevezése:

1. Turisztikai attrakciók, szolgáltatások létrehozása és fejlesztése
2. Helyi vállalkozások jövedelmezőségét, versenyképességét javító fejlesztések
4. Közösségépítés, hálózatosodás elősegítése civil szervezetek és együttműködések támogatásával
5. Közösségépítés az egészségtudatos életmód színtereinek kialakítása és fejlesztése, kapcsolódó programok támogatása révén
6. Közösségépítés a helyi értékek, hagyományok népszerűsítését szolgáló beruházásokon és kapcsolódó rendezvényeken keresztül

3. Indoklás, alátámasztás:

A 2014-20-as tervezési ciklus végén a helyi erőforrásokra, ötletekre, humán tőkére alapozott, azokkal fenntarthatóan gazdálkodó, egymást kölcsönösen tisztelő, segítő és együttműködő, megerősödött, helyi közösségekből álló, társadalmi és gazdasági szempontból sikeres Móraalmi Járást látnánk szívesen.

A gazdaságfejlesztési cél elérése szempontjából a turizmust tartjuk az akcióterület kitörési pontjának. A térségen kívüli és nemzetközi példák megismerése hozzájárulhat ahhoz, hogy friss szemmel lássuk a saját eddig elért eredményeinket. A környező HACS-ok akcióterületén megjelenő turisztikai attrakciókkal való kapcsolódások felismerése és közös fejlesztések megvalósítása hozzájárul a stratégiánk eredménymutatói között szereplő látogatószám és átlagos tartózkodási idő növeléséhez.

A társadalmi célunk az együttműködések megerősítése, kiterjesztése, új színvonalra emelése. Akcióterületünkön meglévő humán tőke, civil szervezetekben rejlő potenciál kiaknázása, hozzájárul a társadalmi szempontból sikeres együttműködő közösségek kialakításához.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A Móraalmi Járásban helyi akciócsoport feladatokat ellátását vállaló Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Közhasznú Egyesülete 1995-ben alakult.

Legfontosabb tevékenységei:

- településfejlesztési tevékenység (térségfejlesztési programok készítése, bekapcsolódás a falusi turizmus fejlesztésébe)
- Az Európai Unió LEADER programjában való eredményes részvétel elősegítése a helyi közösségek számára, valamint a Dél-magyarországi régió felzárkóztatásának elősegítése az Európai Uniós fejlettséghez, kiemelten az Egyesületet létrehozó Helyi Közösségeket alkotó térség önkormányzatainak, vállalkozásainak és civil szervezeteinek a fejlesztése

A 2014-20-as programozási időszak előzetes elismerésére irányuló kérelmünket az Irányító Hatóság 2015.09.25-én, IHF 1186/51/2015 hivatkozási számú határozatában hagyta jóvá.

Az Egyesület döntéshozó szervei:

- Közgyűlés

A HÖKTE korábban kizárólag önkormányzati tagokból álló egyesület volt. A HFS tervezés feladatára való felkészülés részeként, az alapszabály 2015.11.06-i módosításával (Végzés kelte:2016.01.11. Szegedi Törvényszék, 15.Pk.60.071/1995/62.) lehetővé tettük, hogy a szervezetünkhöz korábban csatlakozási szándéknyilatkozatot benyújtó civil szervezetek és vállalkozások is tagjaink sorába léphessenek. A tagok felvételére 2015.12.16-án rendkívüli elnökségi ülés keretében került sor. A tagfelvételi kérelmek elfogadásával és 1 önkormányzati szférabeli tag (Csongrád Megyei Önkormányzat) kilépésével a tagi összetétel: 14 önkormányzat, 10 civil és 10 vállalkozói szektorhoz tartozó tag. (tagokról részletesen ld. 11. sz. melléklet). Az egyes szektorok %-ban kifejezett szavazati aránya: önkormányzati szektor 41,2 %, civil és vállalkozói szektor 29,4 -29,4 %. A közgyűlés 14/2015 /XII. 10./ számú határozatában létrehozta a Helyi Fejlesztési Stratégia Döntéshozó Testületet és a HFS –el kapcsolatos valamennyi döntés meghozatalának jogát erre a testületre delegálta. A szervezeti és működési szabályzat értelmében a közgyűlés a HFS –el kapcsolatban kizárólag a Helyi Fejlesztési Stratégia Döntéshozó Testülete által előzetesen jóváhagyott és elfogadott javaslatok közgyűlési döntéssel történő megerősítésére jogosult.

- Helyi Fejlesztés Stratégia Döntéshozó Testület (HFS-DT)

A testület összesen 30 tagú, a tervezési területünkhöz tartozó 10 település önkormányzata, valamint 10 vállalkozás és 10 civil szervezet alkotja (tagságát részletesen ld. 12. sz. melléklet). A közgyűlés 14/2015 /XII. 10./ számú határozata értelmében a testület jogosult valamennyi a HFS-el kapcsolatos döntés meghozatalára.

Az Egyesület elnöke Nógrádi Zoltán, Mórahalom Város Polgármestere, elismert település-, és vidékfejlesztési szakember, aki a teljes 2007-13-as tervezési ciklusban részt vett a területünkön működő HACs munkájának irányításában, annak alelnökeként. Emellett a korábbi ciklusban VP monitoring bizottsági tagként is tevékenykedett.

- Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A pályázatok befogadását, értékelését, kiválasztását a HFS –DT által megválasztott helyi bíráló bizottság látja el. Az 5 tagból és két póttagból álló HBB megválasztására a pályázatok benyújtási időpontjának kezdetét megelőző 30. napig kerül sor. A Bíráló Bizottság tagjainak megválasztása során alkalmazzuk az 1303/2013/ EU rendeletben a döntéshozatalra, valamint a 272/2014. (XI.5.) kormányrendeletben az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályokat.. Elvárás a HBB tagjaival kapcsolatban, hogy ÚMVP végrehajtási vagy egyéb releváns projektirányítási tapasztalattal rendelkezzenek, valamint vállalják a bírálati időszakban a gyakori ülésrenddel járó intenzívebb munkát. A HBB ülései a megkülönböztetésektől mentes és átlátható kiválasztási eljárás érdekében nyíltak, az ülések menetrendjét, az üléseken hozott határozatokat szervezetünk honlapján közzétesszük.

- munkaszervezeti / vidékfejlesztési iroda

A munkaszervezet ügyviteli teendőit, az egyes testületek titkársági feladatait a munkaszervezeti / vidékfejlesztési iroda munkatársai látják el. Jelenleg az irodánk egy részmunkaidős, feladatait heti 20 órában ellátó irodavezetővel és egy teljes állású vidékfejlesztési referens kollégával dolgozik. Az irodavezető 2008-tól munkatársa a tervezési területünkön korábban működő LEADER szervezetnek, a HVS felülvizsgálatában, végrehajtásában jártas szakember. Vidékfejlesztési referens kollégánk 10 évet töltött civil szervezeteknél, projekttervezési és projektmenedzsment tapasztalatokkal rendelkezik. A működési időszakban a szervezet létszámát a feladatokhoz igazodva kívánjuk kialakítani. 2016. második félévében és 2017-ben a hatékonyabb animációs tevékenység valamint a pályázati felhívások részletes kidolgozásával járó többletfeladatok miatt a munkaszervezet létszámát 1 fővel kívánjuk növelni. Részmunkaidős foglalkoztatással, rugalmas munkavégzés lehetőségével kívánunk vonzó, családbarát munkahellyé válni.

Mórahalom Városi Önkormányzat a HÖKTE tagszervezeteként, valamint Mórahalmi Járással egybeeső a tervezési terület központjaként, továbbá a HÖKTE vidékfejlesztési feladatainak hatékonyabb, a Mórahalom járási és Mórahalom város lakosságának igényeit kielégítő ellátása és működtetése céljából térítésmentesen irodahelyiséget biztosított számunkra a Mórahalmi Polgármesteri Hivatal épületében (. A működéshez szükséges bútorok és informatikai eszközök a szervezet rendelkezésére állnak.

Költségvetés tervezetünk 2016, 2017 évben – az animáció, a pályázati felhívások kidolgozása, az intenzívebb tájékoztatói tevékenység megvalósításához szükséges nagyobb létszámú munkaszervezet (2-3 fő) magasabb személyi kiadásai miatt – nagyobb forrásigénnyel kalkulál. A dologi kiadások között egyrészt a szokásos ügyviteli költségekkel számoltunk (irodafenntartás – telefonköltség, eszközök karbantartása esetleg cseréje, kisértékű tárgyi eszközök, irodaszer; igénybevett szolgáltatások: könyvelés, könyvvizsgálat, jogi tanácsadás). Az általános ügyviteli költségek mellett az animáció dologi költségei (tájékoztató anyagok, hírlevél készítés, részvétel települési rendezvényeken), valamint tudásmegosztás (tanulmányút, régiós, megyei találkozók tudásmegosztások) költségei is hangsúlyt kapnak. A személyi és a dologi költségek tervezett aránya 2:1. A működés utolsó két évében kevesebb feladattal, és ehhez alkalmazkodva kisebb személyi állománnyal, alacsonyabb éves forrásigénnyel tervezünk.

8.4. Kommunikációs terv

A projekt során alkalmazott kommunikációs eszközök

Személyes kapcsolattartási módok

- Települési (célcsoport a teljes lakosság – általános tájékoztatása) tematikus és célcsoportok (szférák, hátrányos helyzetű csoportok) szerinti fórumok, melyeken frontális és interaktív előadásokat, beszélgetéseket tartunk. Felmérjük a települési lehetőségeket és bekapcsolódunk azokba (pl. közmeghallgatás, testületi ülés, vállalkozók estje, civil szervezetek programjai). A fórumok, szélesebb nyilvánosság számára elérhető rendezvények a LEADER elvek bemutatására, adatgyűjtésre, ötletgyűjtésre; illetve a megvalósuló projektek és eredmények bemutatására

szolgálnak. Ütemezés: Havonta legalább 1 fórum vagy műhelymunka. Humán kapacitás: tagság (szervezés, lebonyolítás, helyszín biztosítása) és az iroda munkatársai (koordinálás, eladók biztosítása) látják el a feladatot. Felelős: elnök, irodavezető. Költségvonzat: munkabér, reprezentációs költség, költségtérítés - kiküldetési költség.

- Műhelymunka, csoportos tevékenységek megvalósítása települési szinten és célcsoportok / témák köré szervezve. A csoportmunka a HFS tervezést (adatgyűjtés, SWOT és problémafa elkészítése), projektek előkészítését és kísérését segíti. Célunk továbbá, hogy a teljes projektidőszakban a települések, szervezetek közötti együttműködés, kommunikáció javuljon. Ütemezés: Havonta legalább 1 fórum vagy műhelymunka. Humán kapacitás: tagság (szervezés, lebonyolítás, helyszín biztosítása) és az iroda munkatársai (koordinálás, eladók biztosítása) látják el a feladatot. Felelős: elnök, irodavezető. Költségvonzat: munkabér, reprezentációs költség, költségtérítés - kiküldetési költség.
- Fogadóóra, egyéni kapcsolattartás – a munkaszervezet munkatársai a lakosság, a pályázók, és kiemelten is a hátrányos helyzetűek rendelkezésére állnak rendszeres fogadóóra keretében; információkkal, pályázati tanácsadással, támogatással. Ütemezés: Hetente legalább 1 fogadóóra, legalább napi 4 órás irodai nyitva tartás. Humán kapacitás: iroda munkatársai látják el a feladatot. Költségvonzat: munkabér, reprezentációs költség, kihelyezett fogadóóra esetén: költségtérítés - kiküldetési költség, Felelős: elnök, irodavezető.

Sajtómegjelenések, kiadványok

- A projekt megvalósítása során annak előrehaladásáról a települési és járási sajtótermékekben hírt adunk, a megjelenéseket összegyűjtjük.
- A szervezett eseményeken fotódokumentációt készítünk.
- Nyomtatott kiadvány a megvalósított projektekről készül, ezek az eredmények kommunikációját szolgálják.

Webes felületek

- Honlapunkon a Helyi Fejlesztési Stratégia létrejöttéhez kapcsolódó minden dokumentumot elérhetővé teszünk. A honlapot az adatgyűjtés, projektötlet-gyűjtés céljára is használjuk.
- A pályázók számára a honlapunk folyamatosan releváns és friss információkkal szolgál.
- A honlap a megvalósított események és projektek bemutatását, az eredmények kommunikációját segíti.
- Tervezzük facebook oldal elindítását a projektidőszakban.

Sajtó és webes megjelenések ütemezése: Weboldal folyamatos frissítése, de havonta legalább 1 sajtómegjelenés vagy honlap frissítés. Humán kapacitás: iroda munkatársai látják el a feladatot. Felelős: elnök, irodavezető. Költségvonzat: munkabér, költségtérítés (projekthelyszín felkeresése)

8.5. Monitoring és értékelési terv

A monitoring és értékelés a tervezett projektek megvalósulásának egyik fontos garanciális eleme. A projektek megvalósulásakor fontos biztosítani, hogy azok a szakmai célkitűzések valósuljanak meg melyek a HFS-ben meghatározásra kerültek. A HACS feladata, hogy kidolgozza azt az értékelési

rendszert, mely folyamatosan biztosítja a HFS által elvárt eredmények visszacsatolását. Jelen tervezési időszakban a monitoringnak és önértékelésnek az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni. A HACS munkacsoportjának feladata az előrehaladások nyomon követése, az erőforrások igénybevételének ellenőrzése, a tényleges eredmények és a tervek összehasonlítása, az eltérések rögzítése és az azzal kapcsolatos intézkedések, megelőző intézkedések kezdeményezése.

A programok megvalósulása során a monitoring az alábbi fő tevékenységekből áll össze:

- folyamatos nyomonkövetés
- eredmények elemzése és értékelése
- Döntés előkészítés

Nyomonkövetés

- Értékelhető adatszolgáltatás már a HFS kidolgozásának időszakában megkezdődött hiszen a projekt adatlapokon a projekt gazdától számos értékelhető információ érkezett.
- A projektmegvalósítás időszakban a munkaszervezet törekszik arra hogy a pályázók felől folyamatos legyen az adatszolgáltatás és annak értékelése, ezért 3 havonta projektjelentés bevezetését tervezzük, melynek értékelése és a visszacsatolás valamint az esetleges javaslattétel a pályázók felé a benyújtást követően megtörténik.
- Az adatszolgáltatás az alátámasztó dokumentációkkal a projekt végével kerül ellenőrzésre

A projektek értékelése valamint a HFS teljesülése, így a HACS önértékelése két fajta ellenőrzési módszerrel történik. Egyrészt az intézkedések teljesülése a HFS-ben és a pályázati kiírásokban meghatározott indikátorok alapján történik, melyek teljesüléséről az időközi jelentésekben is szükséges a pályázók részéről adatot szolgáltatni. A projekt lebonyolítása során tervezett indikátorok ellenőrzését a 19. sz. mellékletben található táblázat alapján tervezzük.

A projektekről a pályázók 3 havonta időközi jelentésben számolnak be. A jelentésben alátámasztó dokumentációk benyújtása nem szükséges, ugyanakkor azokra a sarokpontokról igyekszünk tájékoztatást kérni, melyek a tapasztalatok alapján a projektek sikerességét befolyásolhatják.

Ezek az alábbiak:

- adott időszakig a felhívásban meghatározott projekt indikátorok teljesülése
- adott időszakig felhasznált forrás nagysága
- van-e eltérés a projektterv és a megvalósítás tartalmában
- a megvalósítás ütemterve tartható-e
- horizontális szempontokat érvényesített-e a megvalósítás során
- milyen nyilvánossági feladatokat látott el az adott időszakban
- bevont-e partnereket a megvalósításba

Az adatszolgáltatást követő 2 héten belül a projekt gazdáknak tájékoztatót tartunk az esetleges problémák orvoslására. Az adatszolgáltatáshoz alátámasztó dokumentációk nem szükségesek.

Célunk, az, hogy az esetleges problémákkal a projekt gazdák idejében szembesüljenek és lehetőségük legyen a korrekcióra.

A HFS-ben foglaltak teljesülésére ugyanakkor külön önértékelési rendszert dolgoztunk ki. (20. sz. melléklet – Önértékelés indikátorai)

A monitoring feladatok kapcsán a HACS egyrészt önértékelést másrészt a projektekre vonatkozó szakmai és forráselemzéseket végez. Az önértékelés során saját szervezetének hatékonyságát, szervezeti változásait, kommunikációs feladatait vizsgálja.

A monitoring feladatokról évente szakmai beszámoló készül, melyet a közgyűlés fogad el.

9. Indikatív pénzügyi terv

Ebben a fejezetben a HFS fejlesztési és a HACS működés és animáció forrásfelhasználásának ütemezését mutassák be az alábbi táblázatok kitöltésével. A táblázatban a tervezett kötelezettségvállalást jelenítsék meg. A HACS működési és animációs költségei nem haladhatják meg az IH által az egyes HFS-ek megvalósítására megítélt forrás 15%-át. A sorok száma bővíthető. A táblázatban a teljes közpénzt (EU és nemzeti társfinanszírozás összege) szerepeltessék. A táblázatokat Excel formátumban is töltsék ki a mellékelt sablonban és külön fájlként nyújtsák be.

Figyelem: HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezését a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés						
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	Turisztikai tevékenységek ösztönzése a Mórahalmi Járás területén	60	120				180	58
2	Helyi mikroállalkozások fejlesztése a Mórahalmi Járás területén	15	0				15	5
3	Településfejlesztés a Mórahalmi Járás területén	0	60				60	19
4	Civil aktivitás támogatása a Mórahalmi Járás területén	0	8				8	2
5	Egészségnevelést és rekreációt szolgáló fejlesztések a Mórahalmi Járás területén	0	51				51	16
	Összesen	74	238				313	100

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4alintézkedés					
	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
Működési költségek	9	14	11	5	5	44
Animációs költségek	2	4	3	1	1	11
Egyéb tervezett bevételek ⁷	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1
Összesen	11,2	18,2	14,2	6,2	6,2	56

⁷ Pl. tagdíj, önkormányzati hozzájárulás stb.

Kiegészítő információk

Melléletek

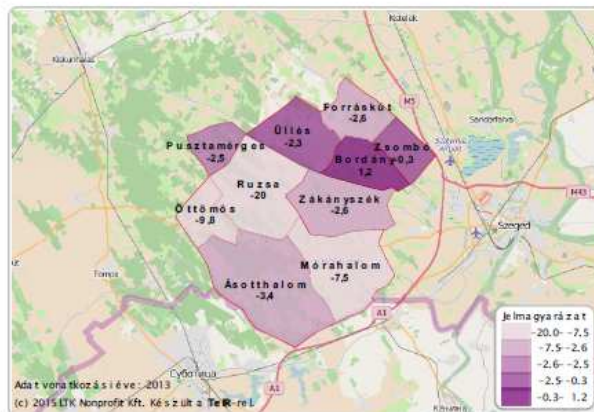
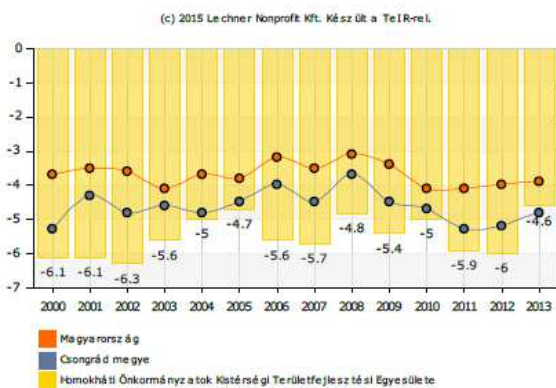
1. sz. melléklet

2. sz. melléklet

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

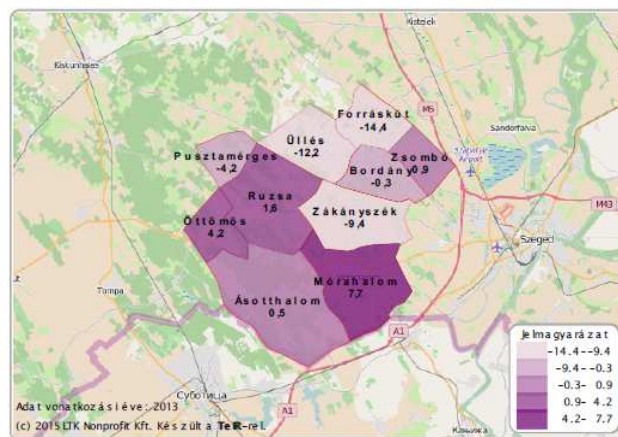
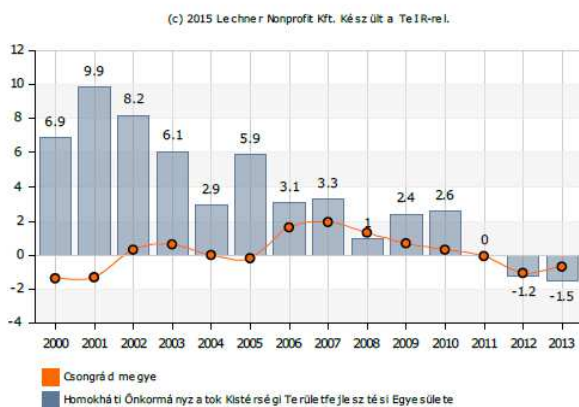
Az élőszületések és a halálozások különbsége ezer lakosra vetítve.

3. sz. melléklet

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

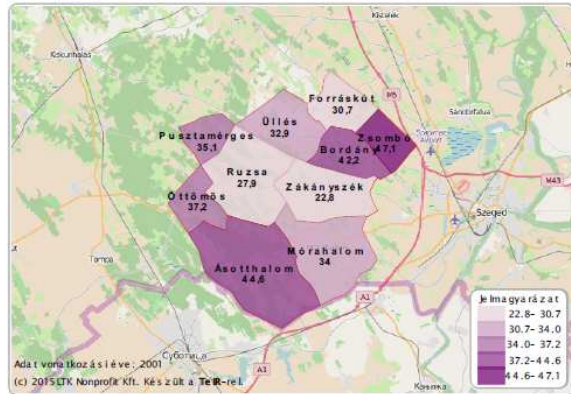
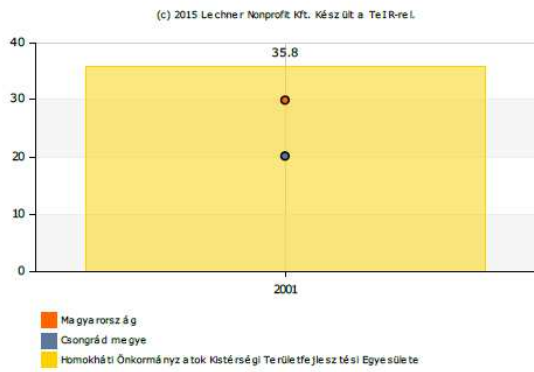
Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége, ezer lakosra vetítve.

4. sz. melléklet

Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (%), 2001

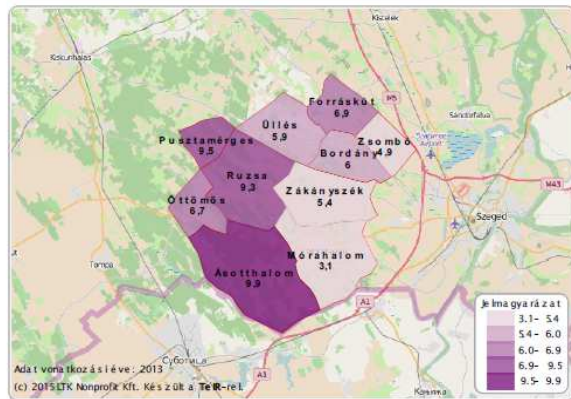
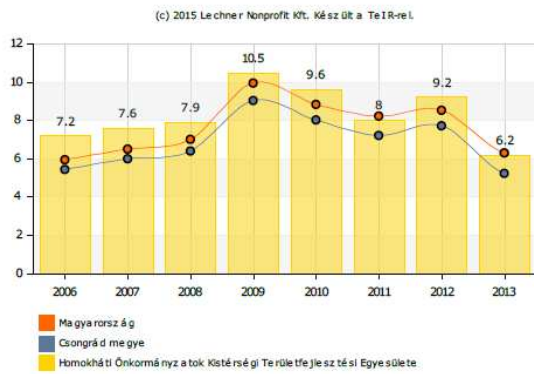
Naponta ingázók (eljárók) aránya a foglalkoztatottak százalékában. (Technikai okból a 2011-es adat külön mutatóként szerepel)

5. sz. melléklet

Munkanélküliségi ráta (%)

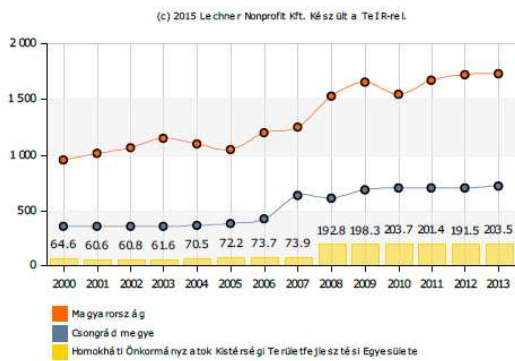
Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

6. sz. melléklet

Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)

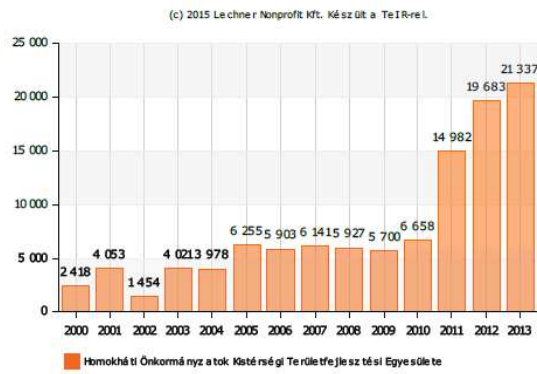
Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra vetítve.

7. sz. melléklet

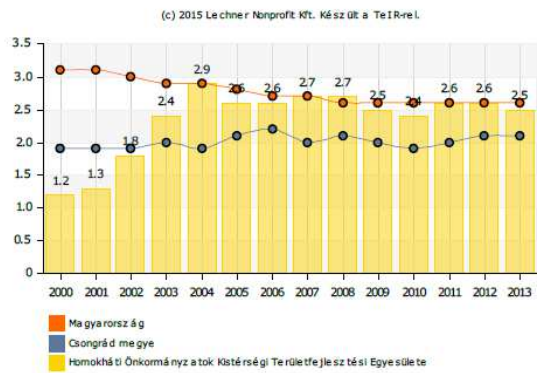
Vendégéjszákak száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)

A vendég által a szálláshelyen eltöltött éjszákák száma a kereskedelmi szálláshelyeken.

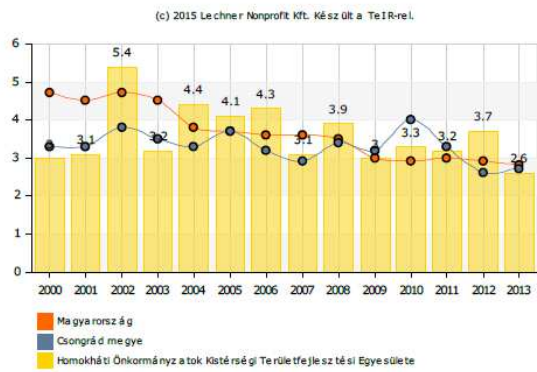
8. sz. melléklet

Egy vendégre jutó vendégéjszákák száma a kereskedelmi szálláshelyeken.

9. sz. melléklet

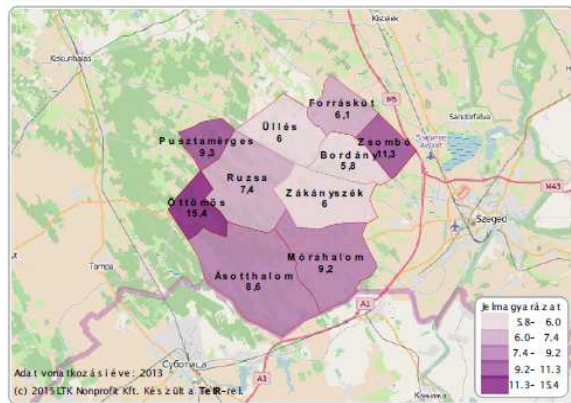
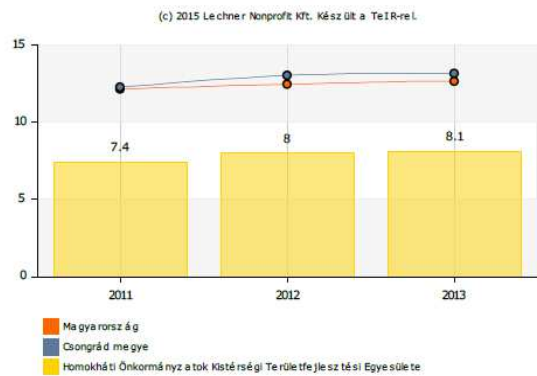
Átlagos tartózkodási idő a falusi szálláshelyeken (nap)
 Egy vendégre jutó vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken.

10. sz. melléklet

Regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma (db), (2011-től, GFO 11 szerint)

Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint, GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

11. sz. melléklet

Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Közhasznú Egyesülete tagsága – 2016.01.01- i állapot

Ssz	Település	Szféra	Szervezet	képviselő
1	Ásotthalom	civil	Köz-Pont Egyesület	Fódi Józsefné
2	Ásotthalom	önkormányzati	Ásotthalom Nagyközség Önkormányzata	Toroczkai László
3	Ásotthalom	üzleti	Bivalyos Tanya Kft.	Váraljai Tamás

Ssz	Település	Szféra	Szervezet	képviselő
4	Balotaszállás	önkormányzati	Balotaszállás Község Önkormányzata	Husza István
5	Bordány	Civil	Kulturális és Szabadidős Egyesület	Szilágyi Gergely
6	Bordány	önkormányzati	Bordány Nagyközség Önkormányzata	Tanács Gábor
7	Bordány	üzleti	Vitaricum Kft	Acsay Lajos János
8	Domaszék	önkormányzati	Domaszék Község Önkormányzata	Kispéter Géza
9	Forráskút	Civil	A Forráskúti Általános Iskolás Gyermekekért Alapítvány	Gyurisné Kálmán Jolán
10	Forráskút	önkormányzati	Forráskút Község Önkormányzata	Fodor Imre
11	Forráskút	üzleti	Dudás Gusztáv e.v.	Dudás Gusztáv
12	Mórahalom	Civil	Mórahalmi Gazdakör	Vass Antal
13	Mórahalom	önkormányzati	Mórahalom Városi Önkormányzat	Nógrádi Zoltán
14	Mórahalom	üzleti	Mórahalmi Termelői Integrációs és Szolgáltató Szövetkezet	Csányi László
15	Öttömös	Civil	Öttömösi Fiatalok Szövetsége	Tanács Attila
16	Öttömös	önkormányzati	Öttömös Községi Önkormányzat	Dr. Dobó István
17	Öttömös	üzleti	Öt-Villgép Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Wolford István
18	Pusztamérges	Civil	Pusztamérgesi Polgárőr Egyesület	Jakus István
19	Pusztamérges	önkormányzati	Pusztamérges Községi Önkormányzat	Dr. Papp Sándor
20	Pusztamérges	üzleti	PASZEK Mezőgazdasági és Szolgáltató Bt.	Pappné Dr. Szekeres Klára
21	Röszke	önkormányzati	Röszke Község Önkormányzata	Borbásné Márki Márta
22	Ruzsa	Civil	Az Intelligens Faluért Egyesület	Haskó Zsolt Csaba
23	Ruzsa	önkormányzati	Ruzsa Község Önkormányzata	Sánta Gizella
24	Ruzsa	üzleti	SPÁRGA-KERT Termelő és Értékesítő Kft.	Seller Attila
25	Szatymaz	önkormányzati	Szatymaz Község Önkormányzata	Barna Károly

Ssz	Település	Szféra	Szervezet	képviselő
26	Üllés	Civil	TESZ-VESZ Közhasznú Egyesület	Megyesi Rita
27	Üllés	önkormányzati	Üllés Nagyközségi Önkormányzat	Nagy Attila Gyula
28	Üllés	üzleti	Medi-Csi 2000 Egészségügyi Szolgáltató Bt.	Dr. Csonka Erika
29	Zákányszék	Civil	"Ezerarcú" Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület	Boldogné Fodor Erzsébet
30	Zákányszék	önkormányzati	Zákányszék Község Önkormányzata	Matuszka Antal István
31	Zákányszék	üzleti	Kazi és Társa Kereskedelmi Vendéglátóipari és Szolgáltató Kft.	Kazi Péter
32	Zsombó	Civil	DOMINO Közhasznú Alapítvány	Csányiné Barna Klára
33	Zsombó	önkormányzati	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	Gyuris Zsolt
34	Zsombó	üzleti	Gyuris Virág Dísznövénytermesztő Kft.	Gyuris Attila

12. sz. melléklet

Helyi Fejlesztési Stratégia – Döntéshozó Testület tagja

A táblázat az akcióterület tagságát / helyi fejlesztési stratégia döntéshozó testület tagjait tartalmazza, közülük kék színnel kiemelték a TKCS tagok

Település	Önkormányzati szféra képviselőjében	Civil szféra képviselőjében	Üzleti szféra képviselőjében
Ásotthalom	Ásotthalom Községi Önkormányzat	Köz-Pont Egyesület	Bivalyos Tanya Kft.
Bordány	Bordány Nagyközség Önkormányzata	Kulturális és Szabadidős Egyesület	Vitaricum Kft
Forráskút	Forráskút Község Önkormányzata	Forráskúti Általános Iskolás Gyermekekért Alapítván	Dudás Gusztáv e.v.
Mórahalom	Mórahalom Városi Önkormányzat	Mórahalmi Gazdakör	Mórahalmi Termelői Integrációs Szövetkezet
Öttömös	Öttömös Községi Önkormányzat	Öttömösi Fiatalok Szövetsége	Öt-Villgép Kft.
Pusztamérges	Pusztamérges Községi Önkormányzat	Pusztamérgesi Polgárőr Egyesület	PASZEK Mezőgazdasági és Szolgáltató Bt.
Ruzsa	Ruzsa Község Önkormányzata	Az Intelligens Faluért Egyesület	SPÁRGA-KERT Kft.
Üllés	Üllés Nagyközségi Önkormányzat	TESZ-VESZ Közhasznú Egyesület	Medi-Csi 2000 Bt.
Zákányszék	Zákányszék Község Önkormányzat	Ezerarcú Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület	Kazi és Társa Kft.
Zsombó	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	DOMINO Közhasznú Alapítvány	Gyuris Virág Kft.

13. sz. melléklet

Tervezést koordináló csoport tagjai

A táblázat a helyi fejlesztési stratégia döntéshozó testület tagjait tartalmazza, közülük kék színnel kerültek kiemelésre a TKCS tagok.

Település	Önkormányzati szféra képviselőjében	Civil szféra képviselőjében	Üzleti szféra képviselőjében
Ásotthalom	Ásotthalom Községi Önkormányzat képviseli: Toroczka László	Köz-Pont Egyesület	Bivalyos Tanya Kft.
Bordány	Bordány Nagyközség Önkormányzata	Kulturális és Szabadidős Egyesület Képviseli: Kis-Patik Péter	Vitaricum Kft
Forráskút	Forráskút Község Önkormányzata	Forráskúti Általános Iskolás Gyermekekért Alapítván	Dudás Gusztáv e.v.
Mórahalmom	Mórahalmom Városi Önkormányzat	Mórahalmom Gazdakör	Mórahalmi Termelői Integrációs Szövetkezet Képviseli: Csányi László
Öttömös	Öttömös Községi Önkormányzat Képviseli Dr. Dobó István	Öttömösi Fiatalok Szövetsége	Öt-Villgép Kft.
Pusztamérges	Pusztamérges Községi Önkormányzat	Pusztamérgesi Polgárőr Egyesület	PASZEK Mezőgazdasági és Szolgáltató Bt.
Ruzsa	Ruzsa Község Önkormányzata	Az Intelligens Faluért Egyesület Képviseli: Vetró Klára	SPÁRGA-KERT Kft.
Üllés	Üllés Nagyközségi Önkormányzat	TESZ-VESZ Közhasznú Egyesület	Medi-Csi 2000 Bt.
Zákányszék	Zákányszék Község Önkormányzat	Ezerarcú Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület Képviseli: Boldogné Fodor Erzsébet	Kazi és Társa Kft.
Zsombó	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	DOMINO Közhasznú Alapítvány	Gyuris Virág Kft.

14 sz. melléklet

Település	Lakosságszám változása 10 év alatt 2003 / 2014 (fő)		Vándorlási mutató 2014 (ezrelék)	14 év alattiak 2014 (ezrelék)	Természetes szaporodás, fogyás 2014 (ezrelék)
	Ásotthalom	4211	3849	-7,3	12,1
Bordány	3162	3281	6,1	15	-1,2
Forráskút	2327	2265	-9,3	13,6	0,4
Mórahalom	5745	5938	7,6	14,3	-8,9
Öttömös	810	714	2,8	11,3	-2,8
Pusztamérges	1229	1124	-32,9	12,9	-11,6
Ruzsa	2783	2439	15,6	11,8	-20,5
Üllés	3181	2977	-8,7	12,7	-10,4
Zákányszék	2803	2699	3,3	13,8	-1,1
Zsombó	3441	3353	-3,3	14,6	-1,8

15. sz. melléklet

Naponta ingázó foglalkoztatottak száma

Település	2001 (%)	2011 (%)
Ásotthalom	44,6	47,3
Bordány	42,4	52
Forráskút	30,7	39,3
Móráhalom	34	36,1
Öttömös	37,2	35,1
Pusztamérges	35,1	43,6
Ruzsa	27,9	38,1
Üllés	32,9	44,8
Zákányszék	22,8	38,6
Zsombó	47,1	56,1

16. sz. melléklet

	2001	2011
<i>Felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebb népesség aránya (%)</i>		
Magyarország	12,7	19
Csongrád-megye	12,4	18,7
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete	5	9,9
<i>Legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség aránya (%)</i>		
Magyarország	38,6	49,9
Csongrád-megye	38,2	49
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete	22,4	34,9
<i>Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzett 7 éves és idősebbek aránya (%)</i>		
Magyarország	26,3	25
Csongrád-megye	26,6	25
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete	36,6	34,8

17. sz.. melléklet

	2001	2013
Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (%)		
Magyarország	-	39,7
Csongrád-megye	-	29,5
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete	-	39,4
25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya (%)		
Magyarország	17,8	16,4
Csongrád-megye	18,2	17,1
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete	18,9	17,7
45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya (%)		
Magyarország	28,8	37,9
Csongrád-megye	28,9	38,1
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete	30,7	41,1

18. sz. melléklet

Idegenforgalmi mutatók Mórahalmon és a Mórahalmi Járás területén 2004, 2014

Mutatók	Mórahalom		Mórahalmi Járás (Mórahalom településsel együtt)	
	2004	2014	2004	2014
Kereskedelmi szálláshely férőhelyeinek száma (db)	62	306	523	336
Egyéb (2009-ig magán) szálláshelyek férőhelyeinek száma (db)	73	620	289	868
Falusi szálláshelyek férőhelyeinek száma (db)	34	0	250	187
Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	5941	58849	11471	61291
Vendégéjszakák száma az egyéb (2009-ig magán) szálláshelyeken (db)	2753	17217	4339	22542
Vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken (db)	2043	0		
Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya a kereskedelmi szálláshelyeken (%)	21,6	37,2	21,2	20,4
Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya az egyéb (2009-ig magán) szálláshelyeken (%)	8,3	23,8	7,1	20,8
Átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken (nap)	2.2	2.5	2.9	2.5

Átlagos tartózkodási idő az egyéb (2009-ig magán) szálláshelyeken (nap)	6.2	3	4.5	3.1
Egy lakosra jutó idegenforgalmi adó (1000 Ft)	0	2.7	0	0.

Forrás TEIR, saját szerk.

19. sz. melléklet – Indikátortábla

A) Jövedelemszerzési lehetőségek bővítése; helyi erőforrásokra alapozott, fenntartható gazdaságélénkítő fejlesztések támogatása				
Indikátor neve (Eredménymutatók)	Adatforrás	Begyűjtés módja	Begyűjtés gyakorisága	Felelős
Akcióterületen a fejlesztéssel érintett szolgáltatásokat, termékeket igénybe vevők száma 5%	Projektgazdánál keletkező jelenléti ív pénztárkönyv vendégkönyv	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás, erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentések	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás
Az akcióterületen bevezetett új szolgáltatások/termékek száma	Nyilatkozat, pályázati dokumentáció	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás, erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentésekben	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás
Foglalkoztatottak száma (FTE-ben)	- Projektgazda éves stat. Jelentés	Projekt végén elszámolással, az elszámolás	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti	Projektgazda benyújtásért, HACS

	- munkaszerződés -	mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás , erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentésekben	munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás
--	-----------------------	---	---	--

B) Települések fenntartható, lakossági igényekre és szükségletekre reagáló fejlesztései

Közösségi szintereket, fejlesztett helyszíneket használó civil és egyéb szervezetek száma	megállapodások	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás , erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentésekben	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás
Rendezvények száma	Jelenléti ív, kommunikációs felületek	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás , erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentésekben	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás

C) Helyi identitás erősítése,, lakosság életszínvonalának emelkedése: közösségek helyi értékekre, tudásra,

hagyományokra alapozott megerősítése				
Pályázatok kapcsán megvalósult programokon résztvevők száma	Jelenléti ív, kommunikációs felületek	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás, erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentésekben	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás
Egy program által érintett települések száma (programok területi lefedettsége)	Jelenléti ív, kommunikációs felületek, meghívók	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás, erre létesített formanyomtatványon Monitoring jelentésekben	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás
D) Együttműködések, tudásmegosztás, hálózatosodás támogatása, civil aktivitás elősegítése				
Együttműködések száma (TDM)	megállapodás	Projekt végén elszámolással, az elszámolás mellékleteként Jelentésre rendszeresített formanyomtatványon	Alátámasztó dokumentációban projekt végén eredeti dokumentációk Negyedévente adatszolgáltatás, erre létesített formanyomtatványon	Projektgazda benyújtásért, HACS munkaszervezet ellenőrzés, visszacsatolás

			n Monitoring jelentésekben	
--	--	--	----------------------------------	--

20. sz. melléklet

Indikátor neve	Mérőszám	Mutató típusa	Begyűjtés módja gyakorisága/forrása	Felelős
Projektek ellenőrzése				
Benyújtott projektek száma, mennyiségi jellemzői	Db/fő/ Ft	Input	Pályázatok benyújtási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Megnyert projektek száma	Db/fő/ Ft	Input	Pályázatok elbírálási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Jogosultság miatt elutasított projektek száma	Db/fő/ Ft	Input	Pályázatok elbírálási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Visszalépő projektek száma	Db/fő/ Ft	Input	Pályázatok elbírálási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Intézkedésenként felhasznált erőforrások	Ft	Input	Pályázatok elbírálási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Projektek által támogatott önkormányzatok/civil szervezet/vállalkozás	db	Input	Pályázatok elbírálási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Benyújtott projektek minősége	Célcsoport/jelleg/vállalások/eltérések	Eredmény	Pályázatok elbírálási határidejét követően (évente)	HACS munkaszervezet
Projektek erőforrás elemzése	Fő/Ft	Input (forrás)	Folyamatos	HACS munkaszervezet

humán/pénzügyi/megfelelőség			(negyedéves jelentések alapján)	ezet
Projekt során megvalósított tevékenységek (infrastruktúra fejl., építés, rendezvény stb.)	Km/db/alkalom	Output	Folyamatos (negyedéves jelentések alapján)	HACS munkaszervezet
HFS kidolgozásához benyújtott projekttervek és tényleges pályázatok összevetése	45 db	Input (forrás)	Évente	HACS munkaszervezet
Hosszú távú hatásindikátor				
Projektben meghatározott eredményindikátorok hosszabb távú hatása (projekt végét követően)	Projektekben meghatározott mértékegység alapján	Hatás	Projekt lezárását követően évente Monitoring jelentés alapján	
Önértékelés				
Projektalálkozón résztvevők száma	Alkalmom/résztvevők	Eredmény	Negyedévente	HACS munkaszervezet
HACS munkaszervezetének változása, döntéshozatalban résztvevők	fő	-	Évente	HACS munkaszervezet
HACS munkaszervezetének változása, elemzésben résztvevők	fő	-	Évente	HACS munkaszervezet
Monitoring és értékelés során megvalósított kommunikációs feladatok	Alkalmom/felület megjelölése/megjelenés módja	-	Negyedévente	HACS munkaszervezet
Tagbővítés	létszám		Évente	HACS munkaszervezet
Esélyegyenlőségi feladatok ellátása	Alkalmom/feladattípus		Évente	HACS munkaszervezet

21. sz. melléklet

TERMÉK	CÉLCSOPORT	CÉLTERÜLET	
EGÉSZSÉGTURIZMUS			
gyógyturizmus	Valamely betegségben szenvedők, akiknek elsődleges célja az egészségi állapotuk javítása, valamint annak fenntartása és a pihenés; kortól független, de jellemzően a 60 év feletiek.	<p><u>Rövidtávon:</u></p> <p>Mórahalom térsége, Dél-Alföld, Észak-Alföld, Budapest és környéke, Szerbia, Románia</p> <p><u>Hosszútávon:</u></p> <p>Ausztria, Németország, Ukrajna, Lengyelország, Szlovákia, Olaszország</p>	
wellness turizmus	Nagyvárosokban dolgozó vezető, középvezető, stresszes életet élők, kényelmet, kényeztetést keresők, fiatal, jómódú házasok gyermekkel ill. egyedülállók gyerek nélkül.	<p><u>Középtávon:</u> Magyarország fejlettebb régiói, nagyvárosok</p> <p><u>Hosszútávon:</u> Szerbia, Románia, Lengyelország</p>	
VIDÉKI TURIZMUS			
rendezvényturizmus	Művészetet kedvelők, kultúra iránt érdeklődők, hétvégi szórakozási lehetőséget keresők, testvértelepülések lakói.	<p>Magyarország: Kistérség és Szeged</p> <p>Testvértelepülések: Szerbia, Románia, Lengyelország, Olaszország, Németország</p>	
ifjúsági turizmus	Elsősorban iskolák, ifjúsági szervezetek. 6-30 éves korosztály.	Magyarország egész területe	

aktív-, és ökoturizmus	<p>Akik idejük nagy részét sportolással, aktív módon kívánják eltölteni (sport, természet, kézműves)</p> <p>kerékpáros, lovas, természetbarát szervezetek.</p>	<p>Testvértelépülések: Szerbia, Románia, Lengyelország, Olaszország, Németország</p> <p>Magyarország egész területe</p>	
falusi turizmus	<p>Városi lakosság, családok.</p>	<p><u>Rövidtávon:</u> Magyarország: Budapest és környéke, Észak-Alföld</p> <p><u>Hosszútávon:</u> Lengyelország, Németország, Hollandia, Dánia</p>	

Forrás Móra-Tourist Nonprofit Kft. mint helyi TDM szervezet Desztinációfejlesztési stratégiája